

СКЛАДОВІ КОНЦЕПЦІЇ ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ЕКОНОМІЧНОЇ СИСТЕМИ

Гаврилко П.П., к.е.н., професор, директор

Кубіній В.В., к.е.н., доцент

Ужгородський торгівельно-економічний інститут КНТЕУ

Однією з умов успішного управління інноваційним потенціалом економічної системи виступає наявність концептуального бачення його розвитку. Концепція розвитку інноваційного потенціалу містить три блоки:

1. Розробка методології випереджального розвитку на основі посилення інноваційного потенціалу економічної системи. Цей блок концепції є визначальним внаслідок таких причин.

По-перше, саме методологія визначає ті закономірності, які існують в інноваційній економіці, принципи, на яких методологія забезпечує базується формування та активізація інноваційного потенціалу.

По-друге, методологія забезпечує системний характер функціонування потенціалу, формує синергійний та комплементарний ефекти взаємодії елементів системи інноваційного потенціалу.

По-третє, методологія слугує вибору адекватних діючим закономірностям цілій та методів розвитку інноваційного потенціалу та управління ним.

Накінець, методологія визначає узгодженість спрямованості функціонування інноваційного потенціалу з моделями розвитку інноваційної економіки.

2. Наступним елементом концепції формування конкурентоспроможного інноваційного потенціалу визначено державне регулювання інноваційної діяльності в країні на основі поєднання ринкових механізмів та державних важелів цінового стимулювання виробництва інноваційної продукції, пільгового оподаткування результатів діяльності інноваційно активних підприємств, формування інституту інноваційного підприємництва, участі у приватно-публічних партнерствах, економічних стимулів і т.д. Юридичне регулювання інноваційної діяльності здійснюється прямим способом через прийняття нормативних актів, що визначають юридичну сутність інновацій, інноваційної діяльності та інноваційного потенціалу, а також визначають правила захисту інтелектуальної власності та інституційні норми функціонування інноваційно активних підприємств. Організаційна форма державного регулювання включає такі його види: державна підтримка національних інноваційних програм; формування інноваційної інфраструктури; підтримка у підготовці фахівців інноваційної сфери; забезпечення інноваційного потенціалу інформаційними ресурсам; підтримка інтеграційних процесів та співпраці з закордонними контрагентами українських суб'єктів інноваційної діяльності, носіїв інноваційного потенціалу.

Сукупність економічних факторів державної підтримки інноваційного потенціалу містить акції держави з розвитку ринкових відносин, відповідна фіскально-економічна та амортизаційна політика держави, забезпечення кадровим потенціалом учасників інноваційного процесу; розвиток лізингових відносин у сфері наукоємної технології та продукції; боротьба з недобросовестною конкуренцією,

Фінансові важелі державного стимулювання інноваційного потенціалу полягають у проведенні бюджетної політики, спрямованої на інноваційний розвиток національної економіки, та кредитної політики, яка відкриває доступ до низьковитратних та низько ризикованих фінансових ресурсів для здійснення інноваційної діяльності.

3. Важливим компонентом концепції повинна стати стратегічне управління інноваційним потенціалом, для чого побудована логіко – функціональна, системно структурована конструкція стратегічного управління інноваційним потенціалом національної економіки. Дана ланка концепції передбачає встановлення цілі та задач стратегічного управління; вибір та обґрунтування стратегії розвитку інноваційного потенціалу; виділення підсистем, що функціонують на підтримку та реалізацію стратегії, з врахуванням найбільш ефективної форми взаємозв'язків між ними, інформаційною

мережею та функціональним навантаженням. Стратегічне управління інноваційним потенціалом національної економіки відрізняється від стратегічного управління іншими системами тим, що є одночасно підсистемою інноваційного потенціалу, тобто входить у його внутрішню конструкцію. При формуванні концепції побудови інноваційного потенціалу доцільно підкреслити, що виділяють три прогресивні моделі розвитку інноваційної економіки [1]: традиційну лінійну модель, яка фактично має такі ж стадії, як й лінійний інноваційний процес; інтерактивну модель, що за основу кладе досягнення нових технологічних укладів, та суперактивна модель. Друга модель закладена в основу розвитку економік США, Англії, Франції та інших європейських країн-лідерів; суперактивна модель виходить з необхідності генерування перспективних напрямів дослідницької та інноваційної діяльності шостого технологічного укладу. Суперактивну модель впроваджує Японія, що надає неї можливості займати світові лідерські позиції в інноваційній активності.

Література:

Управление инновационным развитием региона: монография Под ред. А.П. Егоршина.
– Н.Новгород: НИМБ, 2008. – 288с.